

Tobula ložė

Br. J.: L.:

Aš manau, kad iš viso to, kas jau buvo pasakyta apie karališką meną, mes galime padaryti išvadą, kaip kruopščiai mūsų ordinas saugo seną kaip pasaulis žmogaus pakylėjimo ant aukščiausio gyvenimo laiptelio sistemos atminimą. Bet tuo pačiu galime pastebėti, koks nepakankamas yra supratimas to, ką mes darome. Kaip ilgai mes tenkinsimės nominaliu laisvojo mūrininko laipsniu ir apsiribosime vien paviršine veikla? Jei tai viskas, ko mums reikia, tai ko mes, mūrininkai, skiriamės nuo visų kitų – ne mūrininkų? Ar mes vis dėlto norime, kad mūsų ordinas pilnai atitiktų savo pirminius siekius ir vėl taptų tikro išventinimo sistema, padedančia pažadinti potencialius dvasinius sugebėjimus ir aukštesnio gyvenimo siekius? Jeigu taip, tai mes patys privalome stengtis dar labiau išigilinti į mūrininkiškojo mokymo esmę.

O dabar leiskite man pristatyti, kaip galėtų atrodyti mūsų veikla, jeigu duotume jai papildomą intelektualų, dvasinį impulsą. Žinoma, nereikia tikėtis, kad ankstesnį darbo stereotipą pavyks iš karto pakeisti ir, kad mes iš karto pastebėsime savo pokyčių vaisius. Atvirksčiai, mums reikėtų pasiruošti pasipriešinimui tų, kurie visada nenoriai priima bet kokias naujoves ir yra visiškai patenkinti dabartine padėtimi. Tuo pačiu tokios naujovės negali būti primestos jėga; jos turi tapti esminiu kiekvieno poreikiu, kitu atveju jos neatneš jokios naudos. Bet aš įsitikinęs, kad daugelis brolių jau seniai ir nuoširdžiai norėtų šių pasikeitimų; taigi norėčiau pavaizduoti kaip turėtų atrodyti tobula ložė, ir tada jau spręskite patys, ar gali būti realūs mūsų bandymai priartėti prie šio idealo.

Pirmiausia, laisvųjų mūrininkų darbai turi būti skirti pačiam svarbiausiam, kaip minima mūsų mokyme, ordino tikslui, o būtent – pokalbiams apie misterijas ir jų prasmių paaikškinimams. Dabar to beveik nėra daroma, ir pagrindinė to priežastis – kompetentingų žinovų (instruktorių) nebuvimas. Mes manome kad mūsų pranešimai darbo metu, duoda mums pakankamai informacijos apmąstymams. Kaip nebūtų gaila, taip nėra. Jeigu broliai iš tikrųjų turi noro pilnai pažinti karališkąjį meną, jie neturėtų apsiriboti vien tik mechaniniu jiems siūlomu moksliniu tekstu atsiminimu, tuo labiau, kad mūsų oficialūs pranešimai dažnai skirti savarankiškam išigilinimui į jų esmę. O tai padaryti šiais laikais praktiškai mažai kam pavyksta.

Tobula ložė turėtų būti tylėjimo ir apmąstymo šventovė, tylą nutraukti gali tik ceremonijos kalba arba išmintingi ir naudingi pamokymai, kuriuos nuo neatmenamų laikų, savo mokiniams perduodavo garbūs meistras. Ir kuo aukštesnis ložės narių mūrininkiško išsilavinimo lygis, tuo stipriau ir ypatingiau jie turėtų jaustis ložėje, čia ne vieta bereikalingoms kalboms, mintims ir norams, kurie atstūmė vidinės šviesos artumą, kurios atsiradimas yra, mano įsitikinimu, pačiu švenčiausiu laisvojo mūrininko siekiu.

Kiekvienas darbas ložėje turi tapti svarbiu dvasiniu įvykiu, ir nė vienam broliui nė į galvą neateis sudrumsti pašalinėmis mintimis arba kalbomis tokią jautrią harmoniją. Nieks nepraleidinėtu tokio darbo be pateisinamos priežasties. O jeigu vis dėlto taip atsitiktų, tai galėtų reikšti tik viena: ne kiekvienas mūsų brolis, kuriam buvo patikėta nešioti prijuostę, jau šiandien pasiruošęs, savo protui ir siekiams suteikti reikiamą formą, kuri atitiktų tobulo ložės formą. Pasibaigus tokiam darbui, turbūt dauguma brolių nenoriai grįžtu prie kasdieninių, išorinio pasaulio rūpesčių, ir būtų sunku net laikinai išsiskirti su ką tik patirtu dvasinio grožio ir ramybės pojūčiu.

Naujo kandidato priėmimas turėtų tapti, sąlyginai, retu įvykiu, dėl to, kad nė vienas pretendentas negali būti įleidžiamas į slaptą ordiną be paties rimčiausio patikrinimo, kuris leistų įsitikinti jo nuoširdumu siekiant mūrininkiškų žinių ir jo sugebėjimais pažinti slaptą mokslą.

Pakėlimai į aukštesnius laipsnius taip pat turėtų vykti žymiai rečiau nei buvo įprasta, todėl, kad adeptui reikia suteikti galimybę kaip reikiant įsisavinti gautas žinias; dabar gi į tai mažai kas atkreipia dėmesį. Pakėlimo ceremonijoje dalyvaujantys broliai turėtų būti ne pasyvūs žiūrovai stebintys ritualo eigą, o atitinkamai pasiruošę jie galėtų tapti aktyviais, nors ir nebyliais, veiksmo dalyviais, suteikdami pareigūnų išstartiems žodžiams papildomos galios, savo minčių ir siekių dvasinės energijos pagalba. Jeigu visi ceremonijos dalyviai mąstys unisonu, tai sukurs tokią teigiamą dvasinę atmosferą, kad šansai sėkmingam ceremonijos užbaigimui, sudarant sąlygas tvirtam ir ilgalaikiam kandidato sąmonės pakylėjimui į žymiai aukštesnį lygį, daug kartų padidės. Nes mūsų ritualų veiksmingumas priklauso ne tik nuo juos atliekančių pareigūnų ir garbiojo Meistro. Veikiančioji jėga šiuo atveju yra visi susirinkę į ceremoniją broliai, o garbusis Meistras tik sukonzentruoja jų skleidžiamą dvasinę energiją ir nukreipia ją į naujai išventinamą brolių, sužadinant jam jausmą, kad ir jis susijęs su šiuo, teigiamai veikiančiu energetiniu srautu. Kolektyvinėje mintyje ir kolektyviniuose siekiuose slypi didžiulės jėgos; ir kai jos nukreiptos į kandidata, kurio protas ir širdis pasiruošę išventinimui, yra pagrindo tikėtis, kad jam pavyks pasiekti dvasinį augimą. Kitu atveju, visa ceremonija apsiribos paprastu formalaus teksto išklausymu.

Be to, vargu ar mes kada nors išgirsime žodžius kaip kad “Ložėje pastebimi tam tikri pasiekimai”, arba asmeninius pagyrimus, skirtus tam, kuris “neblogai atlieka savo pareigas”. Ar yra tam tikri ložės pasiekimai dvasinės evoliucijos aspektu ar ne – tai tik vienam dievui žinoma, ir tik jam mes turime būti dėkingi, jei mums pavyksta nuveikti tikrai ką nors naudingo. O vienintelis, sėkmingo ložės darbo kriterijus tikriausiai yra jos sugebėjimas efektyviai paveikti gyvenimo būdą tų, kurie į ją įstoja, jos transformuojantis poveikis jų mentaliniam ir moraliniam lygiui.

Ložės patalpa turi tapti šventa vieta – Šventove, skirta laisvųjų mūrininkų darbui, kur jie užsiima savo amatu, įgyvendindami uždavinį Dievo šventovės statyboje, kur priimami, pakeliami ir prikeliami broliai. Taip pat ložė yra kaip simbolis, arba išorinė, matoma, vidinės realybės forma. Tai suprantama kaip ložės dvasinė bazė. Šis apibūdinimas atskleidžia mums ložės koncepcijos esmę, parodo tikrus mūrininkijos siekius, atskleidžia jos subjektyvų aspektą ir tuo pačiu sujungia išorinę ir vidinę realybę. Ir mes atsisakydami bent kokių minčių apie pinigus ir netekę visų metalų, kaip būtina sąlyga siekiant šviesos, ir paveldėdami iš protėvių svarbiausią legendą apie meistrą, kuris negailestingai išvarė iš šventovės visus prekyautojus, mes turime suprasti, kad reikia pasirūpinti mūsų simbolinės šventovės tyrumu ir skaistyste, neleidžiant jos naudoti kitiems tikslams. Nes jei patalpa pastoviai tarnauja vienam tikslui, jos atmosfera prisipildo ir pasikrauna tam tikromis mintimis ir idėjomis, sukurtomis žmonių, kurie čia būdavo. Atsiranda tam tikra pastovi dvasinė atmosfera, teigiamai veikianti kiekvieną čia ateinantį, ir reikšmingai padidinanti darbų ir išventinimų atliekamu šioje Šventovėje efektyvumą. Ir atvirkščiai: netikslingas šios patalpos panaudojimas maitoja jos atmosferą, neutralizuoja jos dvasinį poveikį.

Kitų ložių lankymu, siekiama ne tik organizacinių tikslų; kaip ir senovės laikais, pagrindiniu tikslu turėtų tapti žinių ir patirties mainai, dvasinių pasiekimų paplitimas arba net dvasinis ir moralinis palaikymas tų ložių, kurios to stokoja. Nėra naudingesnės praktikos, negu bendradarbiavimas tarp ložių, vienijantis bendrais tikslais; ir nėra šventesnės teisės, nei teisė ieškančiųjų šviesos, tikėtis iš brolių svetingumo ir pagalbos, kur jie bebūtų.

Pareigų skyrimas neturėtų priklausyti nei nuo eiliškumo, nei nuo narystės stažo, nei tuo labiau nuo socialinio brolio statuso. Pagrindiniu kriterijumi turėtų būti dvasinis patyrimas – sugebėjimas prasmingai vesti brolius į prašviesėjimą ir reikiamu būdu nukreipti brolijos darbą. Pavydas ir užslėptas apmaudas, dėl pareigų skyrimo, turėtų išnykti visai, nes jie iššaukiami vis tuo pačiu paniekinamu metalu, priklausančiu pačiai žmogaus prigimčiai. Negalima pamiršti, kad po to, kai žmogus atėjęs iš išorinio pasaulio peržengia ložės slenkstį, kardinaliai pasikeičia jo vertybių vertinimo sistema, dėl to, kad pasikeičia požiūris į savo asmenybę. Nuo šiol kiekvienas, ložės darbo metu, turėtų dirbuotis ne dėl kokio nors asmeninio tikslo pasiekimo, bet dalyvautų bendrame, kolektyviniame brolių darbe su dievu

priešaky, prieš kurį visi žmonės lygūs ir kuris pats sprendžia, katras iš jų labiausiai nusipelnė tapti dieviškos valios nešėju.

Aš suprantu, visa tai sunkiai siekiamas idealas, kuriam lemta dar ilgą laiką išlikti nepasiekiamu, bet turbūt tarp mūsų yra brolių, kuriems šie idealai jau pakankamai artimi ir neatrodo atsietini (abstraktūs) ir neįgyvendinami. Argi pati mūrininkija nėra iškilus idealas, kurio siekimas mums turėtų būti pirmaile užduotimi? Ir esminis trukdymas priartėti prie šio idealo, pasireiškia tuo, kad laisvųjų mūrininkų siekiai reikalauja tam tikro išorinio pasaulio atsižadėjimo ir žymiai didesnių pastangų. Todėl mes ir bandome rasti kompromisą su pačiu savimi, kad kaip nors sutapatinti gyvenimą išoriniame pasaulyje su tarnavimu ordino idealams. Bet šios dvi sąvokos nesuderinamos, ir žmogus negali būti dviejų ponų tarnas. Mes turime pasirinkti kam tarnauti, arba laukti kada ateis tam laikas.

Idealas mums žinomas – jis švyti tolumoj, kaip ryški kibirkštėlė, apsupta tamsos kuri apgaubusi šį pasaulį; ir tik nuo mūsų priklauso, liks jis maža kibirkštėle, ar mes sugebėsime įpūsti tikrą liepsną, kurio realybė jau nekels abejonių. Tiems, kam reikalinga tikrai visuomeninė organizacija bei draugiškas bendravimas, pagražintas ceremonialais, mūrininkija taip ir išliks ekstravagantišku pramogavimu ir priemone, kaip nors išsiskirti iš bendros žmonių masės. Jiems mūrininkija išlieka įprastu formalumu ir jie niekada nesuvoks mūrininkų darbo reikšmės, siekių ir milžiniškų galimybių.

Tie kurių netenkina realaus pasaulio bruzdėjimas ir kurie ieško ne išorinio blizgesio, o vidinio dvasingumo, kurie siekia visų jo paslapčių pažinimo, tiems mūrininkija gali tapti, pačiu svarbiausiu dalyku ir viso gyvenimo palaiminimu, kelrode žvaigžde, vedančia į aukščiausios prasmės pažinimą. Mūrininkų mokymo pagalba jie gali įgyvendinti savo siekius ir tada tai kas nerealū pasikeis į aukščiausią realybę, tamsa į neapsakomą šviesą, o mirtingas gyvenimas į amžinybę. Mūrininkija taps laiptais kurie veda į gyvenimo prasmę ir broliai visame kas gyva, taip pat ir žmogaus moralės sampratoje, išvys Dievo veikimą, pilną išminties, stiprybės ir grožio.